АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-349

від 28 квітня 2020 року

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики

Щодо законопроєктів №№ 3302, 3302-1, 3311, 3311-1

На розгляді у Комітеті з питань фінансів, податкової та митної політики знаходяться законопроєкти, що передбачають внесення змін щодо основних бюджетоформуючих податків місцевих бюджетів (податку на доходи фізичних осіб, єдиного податку), а саме:

проєкт Закону України «Про внесення змін до розділу XX Перехідні положення Податкового кодексу України щодо встановлення принципу "4-7" на період карантину для працюючого населення» № 3302 від 03.04.2020 (далі – Законопроєкт № 3302);

проєкт Закону України «Про внесення зміни до підрозділу 1 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо часткового звільнення від оподаткування доходів працівників на період дії карантину» № 3302-1 від 17.04.2020 (далі – Законопроєкт № 3302-1);

проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки осіб, що постраждали внаслідок епідемії коронавірусної хвороби (COVID-19) №3311 від 07.04.2020 (далі – Законопроєкт № 3311);

проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки осіб, що постраждали внаслідок епідемії коронавірусної хвороби (COVID-19)» №3311-1 від 24.04.2020 (далі – Законопроєкт № 3311-1).

Асоціація міст України отримала численні звернення органів місцевого самоврядування щодо зазначених законодавчих ініціатив і повідомляє наступне.

Законопроєктом № 3302 пропонується тимчасово (під час карантину), звільнити від оподаткування податком на доходи фізичних осіб доходи у

вигляді заробітної плати у сумі 4 000 грн, якщо місячна заробітна плата не перевищує 7 000 грн.

Асоціація міст України переконана, що реалізація положень Законопроєкту №3302 призведе не лише до прямих втрат місцевих бюджетів, але і спричинить збільшення тіньового сегменту оплати праці і як наслідок до наступних бюджетних втрат.

Також звертаємо увагу на досить суперечливі та неоднозначні положення фінансово-економічного обґрунтування Законопроєкту №3302, а саме: очевидним є те, що реалізація положень законопроєкту призведе до зменшення доходів місцевих та державного бюджету в результаті впровадження принципу «4-7» і автори розуміючи це пропонують такі втрати компенсувати за рахунок:

«зменшення витрат на субсидії у зв'язку із збільшенням доходів населення», але водночас автори зазначають, що вивільненні кошти в обсязі 720 грн на місяць на 1 працюючу особу можуть частково або повністю покрити витрати домогосподарств на закупівлю масок, перчаток, фармакологічних препаратів тощо, що не корелюється із динамікою субсидій і по суті збільшення доходів населення не відбувається, адже кошти спрямовуються на нову категорію витрат;

«секвестру відповідних бюджетів» – такий варіант є однозначно неприпустимим для органів місцевого самоврядування, оскільки на разі і так відбувається перегляд та зміна структури доходів і видатків місцевих бюджетів з метою переспрямування обмежених фінансових ресурсів на потреби боротьби із COVID-19;

«за рахунок стабілізаційного фонду» (відповідно зміни до держбюджету внесених Законом України № 553-IX від 13 квітня 2020 року «Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік"» – Фонд боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками) – також такий варіант недієвий, тому що Законом України №553-IX та відповідним порядком передбачено певні напрямки використання коштів такого фонду, а серед них компенсації втрат немає, більш того зазначено, що додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок наданих державою податкових пільг (щодо плати за землю та податку на нерухоме майно) не надається.

«фінансової допомоги від міжнародних організацій та інших країн» – такий варіант абстрактний і як інші варіанти не підкріплений реальними фінансовими ресурсами.

Законопроєктом № 3302-1 пропонується тимчасово (з 1 квітня 2020 року на період, що закінчується останнім числом місяця, в якому завершується дія карантину) звільнити від оподаткування податком на доходи фізичних осіб доходи у розмірі мінімальної заробітної плати (4723 грн.), якщо місячна заробітна плата не перевищує двох розмірів мінімальної заробітної плати (9446 грн.).

Автори законопроєкту у фінансово-економічному обґрунтуванні зазначають: *«зменшення надходжень від скасування податкового навантаження для деяких категорій фізичних осіб із суми мінімальної заробітної плати, буде компенсовано шляхом виведення з тіні доходів громадян, збільшення надходжень з податків від реалізації товарів та послуг, оплачених за рахунок збільшеного доходу населення та за рахунок стабілізаційного фонду».*

Зауваження Асоціації міст України щодо Законопроєкту №3302-1 аналогічні що і до Законопроєкту № 3302.

Законопроєктами №3311 та 3311-1 пропонується: встановити прогресивну шкалу оподаткування податком на доходи фізичних осіб; встановити мінімальний неоподатковуваний дохід у розмірі мінімальної заробітної плати для фізичних осіб із місячним доходом не вище 10 розмірів мінімальної заробітної плати; скасувати військовий збір; звільнити платників єдиного податку першої та другої групи від обов'язку сплати єдиного податку у відповідному звітному (податковому) місяці протягом періоду дії карантину; на період з 1 квітня до 31 грудня 2020 року звільнити від оподаткування доходи фізичних осіб на утриманні яких є малолітні діти, діти-сироти або діти з інвалідністю та ін.

Асоціація міст України категорично не погоджується зі змінами, запропонованими Законопроєктами №3311 та 3311-1, тому що реалізація змін призведе до зменшення доходів бюджетів міст, сіл, селищ і в умовах зростаючого видаткового навантаження (спричиненого в тому числі необхідністю здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) призведе до розбалансування бюджетів. За попередніми розрахунками такі втрати складуть понад 30% загального обсягу надходжень податку на доходи фізичних осіб. Для місцевих бюджетів такі втрати складуть щонайменше 45,4 млрд грн.

Окрім цього звертаємо увагу на те, що авторами фінансово-економічно не обґрунтовано і не підтверджено позитивні наслідки запровадження прогресивної шкали. Переконані, що зменшення податкового навантаження на оподатковувані доходи громадян не забезпечить зменшення обсягів приховування фактично виплаченої зарплати. Адже про це свідчить досвід попередніх років – по суті запропоновані законопроєктами зміни є варіантом системи оподаткування податку на доходи фізичних осіб, що діяла до 2004 року та регламентувалась Декретом Кабміну «Про прибутковий податок з громадян». У 2004 році від диференційованої шкали оподаткування податковим на доходи фізичних осіб відмовились та запровадили єдину фіксовану ставку податку на доходи фізичних осіб на заробітну плату з метою досягнення справедливості в оподаткуванні доходів громадян та, зокрема, виведення з тіні заробітних плат, що виплачуються роботодавцями найманим працівникам. Крім того, майже вдвічі за ініціативи Уряду з 2016 року зменшено розмір ставки єдиного внеску для роботодавців, встановивши її на рівні 22%. Зменшення навантаження на фонд оплати праці повинно було створити умови для виходу

зарплати з тіні. Однак досягти очікуваного результату не вдалось.

Запропоновані законодавчі ініціативи не відповідають ряду принципів податкового законодавства України, зокрема таким як:

рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації в частині забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної приналежності,

фіскальна достатність щодо встановлення податків з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями (через значні та некомпенсовані втрати бюджетів).

Ґрунтуючись на вищезазначених аргументах, Асоціація міст України **не підтримує** проєкти законів України:

«Про внесення змін до розділу XX Перехідні положення Податкового кодексу України щодо встановлення принципу "4-7" на період карантину для працюючого населення» № 3302 від 03.04.2020;

«Про внесення зміни до підрозділу 1 розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо часткового звільнення від оподаткування доходів працівників на період дії карантину» № 3302-1 від 17.04.2020;

«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки осіб, що постраждали внаслідок епідемії коронавірусної хвороби (COVID-19) № 3311 від 07.04.2020;

«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки осіб, що постраждали внаслідок епідемії коронавірусної хвороби (COVID-19)» № 3311-1 від 24.04.2020.

Просимо Комітет врахувати позицію Асоціації міст України і прийняти рішення рекомендувати парламенту відхилити зазначені законопроєкти.

Виконавчий директор Асоціації **О.В. Слобожан**

Палійчук Т.В. (044) 486-30-82